

Rote 1
Åkl. H. 77

Bilaga A.

PARTER (Antal tilltalade : 1)
Referensnummer: 18102705

Åklagare

kammaråklagaren Ewa Tvingström
Åklagarmyndigheten i Stockholm, Första kammaren

Målsägande

Se domsbilaga 1.

Målsägandebiträde:

advokaten Maija-Leena Hellman
Lövångersgatan 35
162 63 VÄLLINGBY

Tilltalad

ARI Kalervo Mattinen, 551024-2778
Frihetsberövande: Häktad
Nibblevägen 27, 7tr
177 36 JÄRFÄLLA

Offentlig försvarare:

advokaten Thomas Martinson
Karlplan 12
115 20 STOCKHOLM

DOMSLUT

BEGÅNGNA BROTT

Mord

LAGRUM

3 kap 1 § brottsbalken

PÅFÖLJD M M

Fängelse på livstid

B 1380/02:6

SÄRSKILD RÄTTVERKAN M M

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på femhundra (500) kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond

BESLUT I ÖVRIGA FRÅGOR, SKADESTÅND M M

1. Målsägandenas skadeståndsyorkanden ogillas.
 2. Ari Mattinen skall stanna kvar i häkte till dess fängelsestraffet får verkställas.
 3. Maija-Leena Hellman tillerkänns ersättning av allmänna medel för biträde åt målsägandena med trettiofyratusenett hundranittioen (34 191) kr. Av beloppet avser 25 824 kr arbete, 7 852 kr tidsspillan och 515 kr utlägg.
 4. Thomas Martinson tillerkänns ersättning av allmänna medel för försvaret av Ari Mattinen med sjuttiosjatusensjuhundrafemtio tre (77 753) kr. Av beloppet avser 61 778 kr arbete, 13 555 kr tidsspillan och 2 420 kr utlägg.
 5. Kostnaden för biträde åt målsägandena och för försvaret skall stanna på staten.
 6. Sekretessen enligt 7 kap 22 § sekretesslagen (1980:100) för de uppgifter i rättspsykiatriskt utlåtande, aktbilaga 65, vilka har föredragits inom stängda dörrar skall bestå i målet.
-

YRKANDEN M M

Åklagaren har yrkat ansvar enligt en stämningsansökan av den 13 december 2001, domsbilaga 2.

Taisto Kögäs, Timo Kögäs och Rauno Kögäs har biträtt åtalet.

Ari Mattinen har förnekat gärningen.

Aarno Kögäs, Terttu Hakala, Taisto Kögäs, Taru Liukka, Raimo Kögäs, Timo Kögäs och Rauno Kögäs har yrkat att Ari Mattinen skall förpliktas att betala skadestånd till var och en av dem med 25 000 kr för sveda och värk. De har yrkat ränta på kapitalbeloppet enligt 6 § räntelagen från den 31 oktober 2001 till dess betalning sker.

Ari Mattinen har bestritt skadeståndsyrkandena och sagt sig inte kunna vitsorda något belopp som skäligt i och för sig. Mot beräkningen av ränta har han inte haft något att erinra.

Med anledning av misstanke om brott som prövas genom denna dom har Ari Mattinen såsom anhållen eller häktad varit berövad friheten sedan den 31 oktober 2001.

DOMSKÄL**Ansvar**Utredningen

Hörd över åtalet har *Ari Mattinen* uppgett följande: Han har bott på Nibblevägen 27, 7 tr, sedan början av 90-talet. Han har kontrakt på lägenheten. – Vissa perioder dricker han dagligen. Hans senaste nyktra period var under sommaren 2001. Under

tiden därefter har han druckit mer eller mindre dagligen. När han kommer in i en "supperiod" bryr han sig inte om att städa sin lägenhet. Då pantar han bara tom-burkarna och tömmer askkopparna hemma. När han är nykter brukar han städa. – Han har känt Tarja Köngäs sedan år 1982. Tarja har alltid haft alkoholproblem och brukade dricka sig berusad dagligen. Hon åkte in och ut på olika sjukhus och LVM-hem. Under ett och ett halvt år har han haft ett förhållande med Tarja. Hon bodde hos honom till och från. Det förekom vissa avbrott i deras samvaro eftersom Tarja ibland vistades på behandlingshem. – Under september 2001 flyttade Tarja in hos honom efter att ha varit på behandling. De älskade varandra och planerade att gifta sig. Tarja skulle folkbokföra sig hos honom. Deras förhållande var lugnt och sansat. De bråkade aldrig och han slog henne aldrig. Det kunde hända att de tjafsade när de var "fyllesjuka", men bråken stannade alltid vid ord och det förekom inga handgripligheter dem emellan. De har således aldrig slagits, knuffats eller dragit i varandra. De har aldrig bråkat om pengar. Ari Mattinen har aldrig sett Tarja bråka med någon annan heller. – Tarja kunde inte hålla tätt. Hennes avföring och urin hamnade på möblerna. De bråkade inte om detta eftersom Ari Mattinen visste att hon inte kunde rå för det. Han städade efter henne. – De enda som hade nycklar till Ari Mattinens lägenhet var han själv och en man, Unto Saukkila, som också bor på Nibblevägen. Unto Saukkila hade emellertid bara nyckel till cylinderlåset. Han brukade ta hand om Ari Mattinens post när denne inte var hemma. Tarja hade inte någon nyckel till Ari Mattinens lägenhet. – Tarja ville aldrig lämna lägenheten eller gå ut ensam. Hon kände sig otrygg och gick endast ut om Ari Mattinen gjorde henne sällskap. De enda ställen som hon var villig att gå till var affären, posten och socialnämnden. Dagarna före den 30 oktober 2001 hade Tarja inte lämnat lägenheten annat än i sällskap med Ari Mattinen. Hon öppnade inte heller lägenhetsdörren för folk, med undantag för ett par personer. – Tarja fick ofta epilepsianfall. Under anfällen blev hennes kropp totalt spänd. Hon brukade då falla omkull helt okontrollerat och förlora medvetandet. Hon drabbades också ofta av delirium. Under förmiddagen den 30 oktober 2001 fick Tarja åtminstone fyra epilepsianfall; ett på soffan i vardagsrummet, ett i hallen, ett i sovrummet och ett i köket. Vid anfallet i sovrummet ramlade hon och slog i golvet med en duns. Hon hamnade på mage med huvudet mot väggen. Ari Mattinen försökte ge Tarja hennes kapsel mot epilepsi men hon ville inte ta den. Hon drabbades av delirium och trodde att någon

var bakom henne. Hon skrek, sprang omkring och fäktade med armarna. Ari Mattinen lyckades till slut få i henne kapseln och så småningom lugnade hon ner sig. Hon lade sig på den ena soffan i vardagsrummet. Han gick då ner till 7 Eleven-butiken och köpte cigaretter och fem burkar öl. Sedan gick han hem till en granne och drack ganska snabbt upp en eller två burkar öl. Resten tog han med sig hem till Tarja. När han kom tillbaka till lägenheten låg Tarja fortfarande i soffan. De drack var sin öl och delade på den tredje burken. Därefter gick de tillsammans till socialnämnden för att hämta ut Tarjas pension. Tarja uppförde sig inte som vanligt. Hon var inte lika allvarlig som hon brukar vara. Hon hade ett konstigt leende och såg ut som om hon var någon annanstans. Någon på socialkontoret sade något om att Tarja hade en bula i pannan. Ari Mattinen tror att Tarja fick bulan när hon tidigare under förmiddagen ramlade i sovrummet i samband med ett av epilepsianfallen. Han tittade inte efter så noga, men han minns inte att han skulle ha sett några andra skador på Tarja. Hon kan dock ha slagit i lite över allt i samband med sina anfall. – När de hade fått checken på socialkontoret gick de till posten för att hämta ut Tarjas pengar. Efter det orkade Tarja inte följa med Ari Mattinen. Hon gick hem. Själv handlade han mat och 15-16 burkar starköl på Systembolaget. Därefter gick också han hem. När han kom hem låg Tarja och vilade i sovrummet. Hon var trött efter sina anfall och var som i en dvala. Ari Mattinen satte sig i vardagsrummet och ropade att hon skulle komma och ta en öl med honom. De drack var sin öl varefter han gick ut i köket och lagade mat. De åt tillsammans i vardagsrummet någon gång på eftermiddagen. De brukade aldrig äta i köket. Hans dator tar nämligen upp all plats på köksbordet. Efter att ha ätit lade sig Tarja först på en soffa i vardagsrummet. Sedan gick hon in till sovrummet och somnade. Ari Mattinen satt kvar i vardagsrummet och tittade på TV. Ibland somnade han till. De vaknade båda två på kvällen. Tarja föreslog att de skulle gå till en bar. Han blev väldigt förvånad över hennes förslag. Hon hade aldrig tidigare föreslagit en sådan sak och han hade aldrig vid något tidigare tillfälle sett henne på en krog. Tarja tjatade om att de skulle gå till krogen och de gick iväg cirka kl 20.00 eller 21.00. Tarja var på ovanligt gott humör. De gick till baren Pergola i Jakobsbergs centrum. När de kom fram hade Tarja svårt att gå nerför de tre eller fyra trappstegen som ledde till baren. Ari Mattinen fick hålla henne i armen. En servitör ansåg att Tarja hade fått nog att dricka för kvällen. Ari Mattinen talade om för servitören att Tarja hade svårt att gå på grund av att hon

hade varit med om en bilolycka. De fick då komma in i baren. Där drack de en starköl vardera. Tarja pratade om att hon vid flera tillfällen hade tänkt att ta livet av sig. Ari Mattinen hade tidigare hört ryktas att Tarja hade hoppat från en balkong. Tarja visade upp sina handleder och sade att hon hade försökt att skära sig. Ari Mattinen tog inte så allvarligt på detta utan trodde att det bara var "fyllesnack". – Från baren gick de raka vägen hem. Ari Mattinen vet inte hur dags de kom hem. De gick och lade sig i sovrummet. De brukar sova i såväl vardagsrummet som sovrummet. Tarja somnade i de kläder som hon hade haft på sig under hela dagen, bl.a. ett par träningsoverallbyxor. Ari Mattinen vaknade under natten. Han gick ut till vardagsrummet för att dricka en starköl och titta på TV. Någon gång efter midnatt gick han ner till bankomaten och tog ut pengar. Han låste dörren efter sig när han lämnade lägenheten. Åter i lägenheten, cirka kl 00.50, drack han några burkar starköl. Han låste ytterdörren automatiskt vid hemkomsten. Tarja låg då fortfarande i sovrummet. Belysningen var tänd i vardagsrummet och släckt i hallen. Tarja brukade lämna lamporna tända. Han brukar släcka dem. Han minns inte hur belysningen var i köket. Han hade inte varit inne i köket efter att ha lagat mat där tidigare under dagen. Han hade inte öppnat något fönster i köket. Köksfönstret brukar vara stängt. Balkongdörren i vardagsrummet stod lite på glänt. Tarja brukade vilja ha det så. – Såvitt Ari Mattinen vet, hade Tarja inte varit uppe efter det att hon hade somnat. Han vet inte hur länge som han själv var vaken. Han blev så full att "det blev som en ridå som gick ner" för honom. Han slocknade och där tar hans minnesbilder från natten slut. Han hörde inte några skrik eller något oväsen. Han varken märkte, hörde eller såg något mer under natten till han blev väckt av att någon bankade ihärdigt på dörren. Det lät som om dörren skulle slås sönder. Först brydde han sig inte om det, men efter ett tag reste han sig och gick för att låsa upp ytterdörren. Det tog en liten stund, kanske några minuter, innan han kom fram till dörren eftersom han har problem med ett knä och har svårt att gå. När han öppnade stod det fullt med poliser utanför. Allt blev ett virrvarr. Poliserna frågade var Tarja fanns. Ari Mattinen svarade att hon låg och sov. Han frågade vad som hade hänt men fick inget svar. Han tittade i lägenheten och upptäckte att Tarja var borta. Han trodde att polismännen kanske skulle LVM-omhänderta Tarja. De teg dock som en mur och ville inte berätta vad som hade hänt. Ari Mattinen kände sig som en robot utan tankar, ett stående frågetecken. – Köket brukar se ut på det sätt som finns

avbildat på sidan 11, bild 18, i det tekniska undersökningsprotokollet, bilaga A. Den omkullvälta stolen har legat där ända sedan veckan innan, när några arbetare utförde reparationer av ventilerna i köket.

På åklagarens begäran har *vittnesförhör* hållits med ambulanssjukvårdaren Tomas Persson, polisinspektören Mats Eliasson, fastighetsskötaren Riad Chammas, pensionären Hilda Bahgat Antwan, fru Marin Teymur, socialsekreteraren Mohamed Abdel Hamied Mohamed och kriminalteknikern Evald Knutsson. Vidare har på åklagarens begäran hållits *förhör med sakkunnigvittnet* överläkaren Riita Kauppilla. De hörda har uppgett följande.

Tomas Persson: Han arbetar som ambulanssjukvårdare. Natten till den 31 oktober 2001 gick ett larm om att någon hade fallit från en byggnad på Nibblevägen. Han och hans kollega var på plats inom i vart fall tio minuter från det att larmet gick. – Det låg en kvinna i ett buskage 1,5-2 meter från husväggen. Kvinnan låg på sidan och hennes rygg lutade lite bakåt. Hennes ansikte var vänt mot husväggen. Tomas Persson tittade upp mot fasaden för att ta reda på hur högt kvinnan hade fallit. Han observerade att det var släckt i samtliga fönster i byggnaden med undantag från ett fönster på sjunde våningen. Det lyste oavbrutet från det fönstret. Inget fönster var öppet. Han och hans kollega kunde inte känna någon puls hos kvinnan. De drog ut henne ur buskaget och påbörjade hjärt- och lungräddning. De lade kvinnan på en bår och markerade ut det ställe där hon hade legat. Kvinnan var klädd i ett par träningsbyxor, en tröja och en BH. Hon hade inga skor på sig.

Mats Eliasson: Han arbetar som polisinspektör. Natten till den 31 oktober 2001 fick de ett larm om att en kvinna hade ramlat från en lägenhet. Han och hans kollega var på plats kl 04.23. De såg att ambulanspersonalen genomförde hjärt- och lung- räddning på en kvinna inne i ambulansen. – Ambulanspersonalen talade om att de hade påträffat kvinnan i buskaget. Mats Eliasson gick till den där markerade platsen. Han tittade upp efter husfasaden och konstaterade att det var tänt i ett fönster på våningen näst högst upp i byggnaden, rakt ovanför platsen där kvinnan hade anträffats. Fönstret var stängt och Mats Eliasson såg ingen röra sig inne i lägenheten. Han tror inte att det lyste från något annat fönster i de angränsande tre

eller fyra fönsterraderna. – En man tittade ut från tredje eller fjärde våningen i en fastighet belägen intill den vid vilken kvinnan anträffades. Mats Eliasson och hans kollega gick upp för att prata med mannen. Mannen berättade att han hade hört någon som skrek på hjälp, att skriken hördes bäst från hans kök och mest när han där öppnade vädringsfönstret. Han uppgav också att han såg något ramla uppifrån till höger och att det visade sig vara en människokropp som landade i buskarna. – Mats Eliasson och hans kollega gick därefter till grannporten. De tog sig direkt upp på sjunde våningen. Klockan var då någon gång efter halv fem på morgonen. De räknade ut vilken lägenhet de måste ha sett ljus ifrån när de befann sig på platsen där kvinnan anträffades. Mats Eliassons kollega lade örat mot lägenhetens ytterdörr för att lyssna efter ljud. Han hörde ingenting. De kände på dörren. Den var låst. De ringde på. De tryckte till ordentligt på ringklockan och det var en ganska varaktig signal. Ingen person gav sig till känna och det hördes inget ljud inifrån lägenheten. Efter ungefär 10 sekunder ringde de på ordentligt ännu en gång. Det kom ingen reaktion. Efter cirka 10 sekunder bankade Mats Eliassons kollega med fyra hårda tillslag på dörren och skrek att det var polisen samt att man skulle öppna dörren. Bankningen tog uppskattningsvis mellan två till fyra sekunder. Därefter bankade Mats Eliassons kollega förmodligen ytterligare några gånger på dörren. Ungefär en sekund efter det att kollegan hade bankat på dörren, hördes en motbankning inifrån lägenheten. Kollegan skrek återigen att det var polisen och att man skulle öppna dörren. En man öppnade ytterdörren. Mats Eliasson uppskattar att han i det läget hade stått utanför dörren under en eller en och en halv minut. Det kan inte uteslutas att han hade stått där en något längre tid, men i vart fall tre minuter känns som en alltför lång tidsangivelse. Mannen som öppnade var klädd i en skjorta, kortkalsonger och bar eventuellt strumpor. Han var påverkad av något. Mats Eliassons första intryck av mannen var att denne var alkoholiserad och hade druckit mycket alkohol. Det kan inte uteslutas att mannen var nyvaken. Mats Eliasson frågade om de fick komma in, varvid mannen backade undan. – Mannen frågade två gånger vad som hade hänt. Mats Eliasson frågade om mannen var ensam. Mannen sade att hans sambo skulle finnas i lägenheten men att hon låg och sov. Han verkade ganska säker på att sambon skulle finnas där och var kanske till och med övertygad därom. På fråga var sambon låg visade mannen med huvudet snett mot höger, mot sovrummet, och sade att hon nog låg där. Mannen tittade själv ditåt och såg att sambon

inte fanns där. Han frågade var sambon var och verkade förvånad över att kvinnan inte var i lägenheten. Hans uppträdande kan ha varit äkta, men Mats Eliasson har svårt att avgöra om så var fallet. Mannens beteende var emellertid märkligt så till vida att han verkade rätt lugn och inte så förvånad över att polisen hade kommit hem till honom. Beteendet kan dock ha berott på berusningen. Mannen började att titta sig omkring och gå mot köket. Mats Eliasson och hans kollega beordrade mannen att stanna kvar i hallen. Mannen undrade varför polisen hade kommit till hans lägenhet, varvid Mats Eliasson svarade att det hade skett en olycka. Mats Eliassons kollega gick in i vardagsrummet med mannen, medan Mats Eliasson själv gick in i köket. Belysningen i köket var tänd. Han observerade bl.a. att köket var i oordning, att fönsterbrädan låg på golvet och att det låg en trasig stol bredvid köksbordet. Han tyckte att det var en märklig syn och misstänkte att det tidigare hade ägt rum någon form av strid i köket. Mats Eliasson konstaterade vidare att han stod i det rum som han hade sett ljus ifrån när han befann sig nere på marken, utanför fastigheten. Köksfönstret var stängt men dess vred var inte i helt låst läge, d.v.s. det var inte böjt hela vägen ner. Vredet hade en svag böjning neråt och stod inte vinkelrätt utåt. Mats Eliasson vet inte ifall fönstret faktiskt var låst. Han gick inte i närheten av det. Hans kollega befann sig i vardagsrummet tillsammans med mannen och frågade denne var hans sambo kunde vara. Mannen gav inget direkt svar. Mats Eliassons kollega kom ut till köket. De samtalade i låg samtalston, nära nog viskandes, om iakttagelserna där. Sannolikheten att mannen i vardagsrummet skulle ha hört vad som sades dem emellan är väldigt liten. Mats Eliasson gick sedan runt i lägenheten och letade efter någon form av identitetshandling tillhörande den anträffade kvinnan. Lägenheten var smutsig och rörig. I hallen fanns en väggbelysning som lyste dunkelt. I vardagsrummet fanns också ett dunkelt ljus, medan en stark belysning var tänd i sovrummet. Det starkaste ljuset kom från köket. Mats Eliasson hittade inga identitetshandlingar. Mannen frågade på nytt vad som hade hänt. Mats Eliassons kollega sade ungefär följande: "Din kvinna har förts till sjukhus med ambulans, hon är svårt skadad.". Mannen blev förbannad och sade: "Är det någon jävel som har gjort något mot henne?". Mats Eliasson kom att misstänka att ett brott hade begåtts. Han bad mannen att denne skulle klä på sig och följa med dem ner. Mats Eliasson och hans kollega begärde ytterligare en patrull till platsen. När mannen hade klätt på sig och klev ut i hallen tittade han mot köket och

sade spontant: "Hon har väl inte hoppat? Hon har väl för fan inte hoppat? Säg inte att hon har hoppat.". Varken Mats Eliasson eller hans kollega hade då nämnt något om att någon hade ramlat eller hoppat ut. De tog hissen ner. De hade då tillbringat cirka 20 minuter med mannen.

Riad Chammas: Han bor på fjärde våningen på Nibblevägen 29. Natten till den 31 oktober 2001 vaknade han av att hans väckarklocka ringde kl 04.00. Han klev upp men gick och lade sig igen efter någon minut. När han låg i sin säng hörde han hur en kvinna skrek: "Hjälp, hallå, hjälp mig, nej...". Klockan var då någon minut efter fyra på morgonen. Skriken var hjärtskärande och han hade aldrig tidigare hört sådana skrik. Han tänkte att något obehagligt höll på att hända. Han hörde bara en röst. Riad Chammas trodde att skriken kom från trapphuset. Han tittade ut genom ytterdörrens titthål men såg ingen där utanför. Riad Chammas granne är psykiskt sjuk och det brukar skrikas från dennes lägenhet. Riad Chammas gick och lade sig igen varvid han hörde samma rop på nytt. Skrikandet pågick konstant under ungefär en minut. Riad Chammas klev upp och gick till köket. Skriken hördes ännu starkare där. Han öppnade ett vädringsfönster och tittade ner. Skriken hördes nu som mest. Det lät som om de kom uppifrån, från höger. Riad Chammas skrek: "Hallå, hallå, var är du?". Då tystnade skriken. Efter ungefär 10 sekunder såg han hur en kropp kom fallandes uppifrån. Kroppen var tyst i fallet. Armarna fladdrade och det var ingen tvekan om att det var en kropp som föll. Kroppen slog i marken och tryckte ner buskaget. Riad Chammas blev chockad. Han hörde hur en dörr eller ett fönster stängdes i huset. Därefter ringde han SOS Alarm.

Hilda Bahgat Antwan: Hon bor ensam i sin lägenhet på sjätte våningen, Nibblevägen 27. Hon umgås inte med några i huset och känner inte mannen som bor på våningen ovanför henne. Det händer att man hör röster och barn som springer och skriker i huset. – Natten till den 31 oktober 2001 vaknade hon plötsligt av att en man och en kvinna skrek på varandra och att bord eller stolar rörde sig. Hilda Bahgat Antwan är osäker på vad klockan var, men det kunde ha varit omkring två eller tre på natten. Skriken pågick kontinuerligt. Hilda Bahgat Antwan kunde inte avgöra varifrån skriken kom, mer än att de kom någonstans ovanifrån. Hon blev rädd och låg kvar i sängen. Hon kan inte säga hur länge skriken pågick, men

det kändes som en längre tid. Sedan lät det som att det öppnades en dörr och därefter blev det lugnt.

Marin Teymur: Hon bor på femte våningen på Nibblevägen 27. Det förekommer en del ljud i porten ibland men inget som hon störs av. – Natten den 31 oktober 2001 vaknade hon vid 4-tiden av en kraftig smäll. Smällen lät väldigt högt och hon trodde att grannen hade tappat något. Hon hörde också hur en kvinna skrek på hjälp. Först trodde hon att det var ett barn som skrek men sedan hörde hon att det var en kvinna. Det lät som en kvinna som behövde hjälp. Kvinnan skrek tre eller fyra gånger i tät följd. Marin Teymur gick upp ur sängen och tittade ut genom titthålet på ytterdörren. Det var lugnt i trapphuset. Då hörde hon på nytt hur kvinnan skrek på hjälp. Därefter kom en till smäll. Det lät som något som ramlade. Sedan hörde hon ytterligare en röst, en mansröst. Den lät obehaglig. Marin Teymur kunde inte förstå vad rösterna sade. Sedan blev det tyst. Hon vet inte hur lång tid händelseförloppet tog. – När hon fick veta att någon hade dött ville hon inte berätta allt hon hade hört för polisen. Hon var rädd för att bli kallad att vittna.

Mohamed Abdel Hamied Mohamed: Sedan maj 2001 arbetar han som socialsekreterare. Han kom i kontakt med Tarja Köngäs och Ari Mattinen på socialkontoret. Han hanterade Tarjas pengar och har träffat henne vid två eller tre tillfällen. Det har också förekommit telefonkontakt mellan dem. – Den 30 oktober 2001 kom Tarja och Ari till socialkontoret. Tarja ville ha 500 kr och han beviljade utbetalningen. Tarja verkade lite gladare än vad hon hade varit när han hade träffat henne vid tidigare tillfällen. Han tror att det berodde på att hon hade varit på behandling. – Mohamed Abdel Hamied Mohamed såg att Tarja hade en bula på pannans vänstra sida. Han frågade henne därför ifall Ari var snäll mot henne. Hon svarade: "Jag älskar honom." och upprepade detta tre eller fyra gånger. Ari sade: "Du ska veta att jag är en gentleman." – Mohamed Abdel Hamied Mohamed ifrågasatte ifall Ari verkligen var snäll mot Tarja. Han såg att Tarja också hade ett blåmärke nedanför ena örat.

Evald Knutsson: Han arbetar som kriminaltekniker och har undersökt Ari Mattinens lägenhet. Det har inte varit möjligt att avgöra ifall någon form av strid hade ägt rum

i lägenheten på grund av att det överallt rådde en allmän oordning. – I sovrummet var den ena sängen solkig medan den andra var belamrad med kläder. Spegel och glas stod uppställda på golvet och mot fönsterväggen. Han kunde inte bedöma om det hade förekommit något handgemäng eller våld i sovrummet. – Såvitt avser köket kunde följande konstateras. Fönstret i mitten var igen men handtaget var inte i låst läge, d.v.s. låset var inte ihakat. Det krävdes inte någon större kraft för att öppna eller stänga fönstret, men det kärvade lite grann. Man penslade fönstret med kolfpulver och undersökte fönsterglasen för att säkra avtryck. Det fanns ett fettlager på insidan av fönsterglaset så även en lätt beröring av glaset hade lämnat spår. Det fanns emellertid inga spår som tydde på att glasytorna hade berörts av fingrar. De fingeravtryck man kunde säkra vid fönstret fanns utmed vredet. Det uppstår normalt fingeravtryck på dessa ställen när man öppnar eller stänger fönster. Således fann man inte några märkliga fingeravtryck på fönstret. Det fanns två områden med avskrap i sot- och smutsavlagringen på fönsterblecket. Inom avskrapet har man inte kunnat iaktta mönster som från papillärinjer, vilka finns på fingrar, händer och fötter. Det har inte varit möjligt att fastställa vad avskrapen på fönsterbläcket härrör ifrån. Avskrapmärkena är avsatta i vinkel i förhållande till fönsterbrädans kant och denna vinkel överensstämmer med den vinkel fönsterbågen får då fönstret öppnas 64 cm. Framför fönstret, vid köksbordet, stod en stol. Stolen hade inte rubbats nämnvärt. Detta kunde konstateras eftersom det låg sågspån på golvet. Om stolen hade rörts skulle det ha bildats vallar i sågspånen. Man kunde emellertid inte se några vallar, varför det kunde uteslutas att stolen hade dragits eller skjutits i någon riktning. Det går dock inte att uttala sig om när stolen faktiskt hade placerats där. En tung fönsterbräda av marmor låg på golvet, under köksfönstret. Sågspånens lokalisering och dammlagret tyder på att fönsterbrädan placerades på golvet i samband med ett borrningsarbete som ägde rum i köket den 23 oktober 2001. – Man undersökte ifall ett korsdrag kunde stänga till köksfönstret. Det konstaterades att köksfönstret rörde sig några centimeter när entrédörren öppnades, men i övrigt kom fönstret inte i rörelse av något luftdrag. När dessa försök utfördes var balkongdörren i vardagsrummet öppen lite grann och vädringsfönstret i sovrummet stod helt öppet. Det kan emellertid inte dras några säkra slutsatser av dessa försök.

Riita Kauppila: Hon arbetar som överläkare på Rättsmedicinalverket, Rättsmedicinska avdelningen. – Blåmärken är blodutgjutningar. De kan endast uppkomma när blodet cirkulerar, d.v.s. på en levande kropp. En död kropp kan således inte få blåmärken. Hur lätt en individ får blåmärken beror på hur ljus personen är i huden, hur djupt blodutgjutningen ligger, på vilket ställe på kroppen blåmärket uppkommer och om individen har lätt för att få blåmärken i allmänhet.

- Det är generellt sett svårt att bedöma hur gammalt ett blåmärke är, men färsk blåmärken är ljusblå. Att ett blåmärke är färskt innebär att det är några minuter eller några timmar gammalt. – Tarja Köngäs var mycket mager och vägde endast 43 kg. Vid en yttre besiktning kunde konstateras att hon hade väldigt många skador och
- blåmärken. Tarja Köngäs verkade ha haft lätt för att få blåmärken. Man kan endast göra en grov uppskattning av blåmärkenas ålder. En del var flera dagar gamla medan andra kunde ha uppkommit i precis anslutning till Tarja Köngäs död. De äldre blåmärkena var brungula i färgen och fanns under hennes högra öra, på hennes högra armlid, på benen och på fötterna. – Tarja Köngäs hade ett stort, färskt blåmärke som gick över halsen. Det hade uppkommit till följd av ett ospecifikt, trubbigt våld, några minuter eller några timmar före dödsfallet. Det liknade inte ett sådant märke som uppkommer när man försöker att strypa någon med händerna. Blåmärket kan ha orsakats av något slag som Tarja Köngäs fick i samband med fallet men det är omöjligt att med säkerhet uttala sig härom. Märket kan emellertid i vart fall inte ha uppkommit i samband med återupplivningsförsöken. – På Tarja Köngäs båda överarmar fanns en del små, runda, ljusblå märken. Det fanns även motsvarande blåmärken på högra underbenets baksida, högra foten, vänstra lårets framsida och vänstra foten. Dessa blåmärken syntes knappt men de var riktiga blodutgjutningar. Vid en inre undersökning fann man att det fanns inre blödningar på dessa ställen, vilka dock ännu inte hade hunnit utvecklas till tydliga blåmärken. Märkena var helt färsk och hade uppkommit i nära eller omedelbar anslutning till döden. De såg ut som typiska märken efter grepp med händer eller tryck med fingertoppar. Blåmärkena hade således uppkommit till följd av ett ospecifikt, trubbigt våld, såsom grepp av händer. Det kan nästan med säkerhet sägas att Tarja Köngäs landade på ryggens högra sida efter fallet. Det är därmed osannolikt att hon skulle ha kunnat få blåmärkena på överarmarna vid fallet. – Tarja Köngäs hade en bula i pannan som kunde vara färsk. Det såg ut som om pannan hade blivit utsatt för

våld vid två olika tillfällen. – Tarja Kögäs avled till följd av skador som hon fick från ett kraftigt yttre våld mot bröstorg, inre organ och bukhålan. Trots att hon hade åsamkats stora skador i samband med fallet hade hon förhållandevis väldigt lite blod i bukhålan. Detta tyder på att hjärtat inte slog länge efter nedslaget och att hon avled några minuter efter fallet. – Sammanfattningsvis kan konstateras, att samtliga Tarja Kögäs blåmärken, förutom greppmärkena på överarmarnas baksida, hade uppkommit genom ett specifikt, trubbigt våld och att det inte kan uteslutas att dessa märken uppkom i samband med ett av hennes epilepsianfall. Det kan uteslutas att blåmärkena på överarmarna hade åsamkats Tarja Kögäs i samband med att ambulanspersonalen flyttade hennes kropp. Kroppen var i det läget nämligen livlös, enligt vad som anges i ambulansjournalen, och blåmärken kan inte uppkomma på en kropp som saknar blodcirkulation. – Riitta Kauppila visste vid undersöknings-tillfället att Tarja Kögäs var epileptiker. Det finns olika typer av epilepsianfall. Under en sällsynt form av anfall kan det förekomma att den drabbade springer omkring. – Delirium uppkommer till följd av alkoholabstinens. Tarja Kögäs hade 1,7 promille alkohol i lårblodet och 2,4 promille i urinen. Hon hade således inte alkoholabstinens vid dödstillståndet och kunde därmed inte ha haft delirium. Hennes berusning var nedåtgående, vilket framgår av att hon hade en högre promillehalt alkohol i urinen än i blodet.

Åklagaren har som *skriftlig bevisning* åberopat en utskrift från SOS Alarm, utvisande att anropet dit inkom kl 04.03 och att ambulansen ankom till platsen kl 04.10, delar av ett tekniskt undersökningsprotokoll, innehållande detaljerade bilder med tillhörande bildtext avseende fastigheter på Nibblevägen och Ari Mattinens lägenhet, PM avseende vindstyrka, utvisande att vinden den 31 oktober 2001 kl 04.00 var svag, delar av ett rättsmedicinskt undersökningsprotokoll, utvisande Tarja Kögäs skador, samt ett analysbesked utvisande att Ari Mattinen hade 2,1 promille etanol i blodet och 2,8 promille etanol i urinen samt 1,7 mikrogram fenytoin per gram blod.

Ari Mattinen har som skriftlig bevisning åberopat delar av ett tekniskt undersökningsprotokoll, innehållande detaljerade bilder med tillhörande bildtext avseende hans lägenhet.

Tingsrättens bedömning

Av Ari Mattinens egen berättelse framgår, att Tarja Kögäs bodde hos honom på sjunde våningen vid Nibblevägen 27 i Järfälla. Ambulanspersonal och polis, som kom till platsen tidigt på morgonen den 31 oktober 2001, har omvitnat att Tarja Kögäs påträffades i ett buskage rakt under Ari Mattinens köksfönster. Ett vittne har berättat att han från grannhuset såg en kropp falla uppifrån. Det är därför bevisat, att Tarja Kögäs den aktuella morgonen har fallit från Ari Mattinens köksfönster och till marken under fönstret. Som framgår av Riita Kauppilas uppgifter fick Tarja Kögäs vid fallet skador som orsakade hennes död.

Den fråga som tingsrätten i första hand har att pröva är om Tarja Kögäs har fallit eller själv hoppat ut genom fönstret eller om det är någon annan person som har förorsakat hennes fall.

Ari Mattinen har uppgett, att Tarja Kögäs låg och sov efter midnatt, att han själv drack några burkar starköl, att han blev så full att han slocknade samt att han därefter inte har några minnesbilder förrän han blev väckt av polis som bankade på ytterdörren. Dessa uppgifter motsägs av de uppgifter som grannen i lägenheten under har lämnat. Hon har sagt, att hon ovanifrån hörde att en man och en kvinna skrek till varandra och att bord och stolar rörde sig. Även andra personer har hört skrik. Med hänsyn härtill anser sig tingsrätten inte kunna sätta tilltro till Ari Mattinens uppgift om att han saknar kännedom om vad som hände framåt småtimmarna.

När ambulanspersonal och polis kom till platsen lyste det i Ari Mattinens köksfönster. Fönstret var stängt. Riad Chammas har vittnat om att han vid fyrtiden på morgonen hörde hjärtskärande skrik på hjälp från en kvinna. Uppgifterna stöds av Hilda Bahgat Antwans och Marin Teymurs vittnesberättelser. De blåmärken på Tarja Kögäs armar som sakkunnigvittnet Riita Kauppila har berättat om visar att det har förekommit handgemäng mellan parterna. Tingsrätten anser att omständigheterna tillsammans tagna är sådana att det kan uteslutas att Tarja Kögäs skulle ha

ramlat ut från fönstret eller själv tagit sitt liv. Det måste ha varit en annan person som har slängt ut henne från fönstret.

Ari Mattinen har sagt att dörren till lägenheten var låst och att inte någon annan hade de nycklar som krävdes för att komma in i lägenheten. När polis kom upp till lägenheten var dörren låst. Man kan därför bortse från möjligheten att någon annan än Ari Mattinen, som befann sig i lägenheten, har förorsakat Tarja Kögäs fall från fönstret.

Tingsrätten anser det ställt utom varje rimligt tvivel att det är Ari Mattinen som har berövat Tarja Kögäs livet genom att kasta ut henne från köksfönstret. Av vittnesbevisningen framgår, att detta utgjorde upplösningen på ett bråk mellan parterna. Gärningen ger uttryck åt stor grymhet och måste ha framkallat allvarlig dödsångest för Tarja Kögäs. Den skall i enlighet med åtalet bedömas som mord.

Påföljd m.m.

Ari Mattinen förekommer inte i belastningsregistret. I målet föreligger ett yttrande enligt 7 § lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål, m.m. och ett rättspsykiatriskt utlåtande avseende Ari Mattinen. I utlåtandet konstaterar den undersökande läkaren att Ari Mattinen inte har begått den åtalade gärningen under påverkan av en allvarlig psykisk störning, att han inte led av en allvarlig psykisk störning vid undersökningen samt att det därmed inte finns förutsättningar att överlämna Ari Mattinen till rättspsykiatrisk vård enligt 31 kap 3 § brottsbalken.

Straffet för mord är fängelse i tio år eller på livstid. I förevarande fall har brottet begåtts mot en närstående i parternas gemensamma bostad. Tarja Kögäs var en liten kvinna och berusad vid tidpunkten för brottet. Hon befann sig således i en skyddslös situation. Såsom tingsrätten redan har anfört måste det antas att Tarja Kögäs förorsakades allvarlig dödsångest genom Ari Mattinens hänsynslösa handlande. Dessa omständigheter leder tingsrätten till slutsatsen att påföljden bör bestämmas till fängelse på livstid.

Det föreligger fortfarande häktningsskäl. Ari Mattinen skall därför vara kvar i häkte till dess fängelsestraffet får verkställas.

Skadestånd

Utredningen

Tarja Kögäs far, Aarno Kögäs, och hennes syskon, Terttu Hakala, Taisto Kögäs, Taru Liukka, Raimo Kögäs, Timo Kögäs samt Rauno Kögäs har hörts om deras relation till Tarja Kögäs. De har uppgett följande.

Aarno Kögäs: Han är 80 år och hade till Tarja ett normalt, far-och-dotter förhållande. Hon brukade hälsa på hemma hos honom när han bodde i Hällefors. När hon kom dit stannade hon några veckor upp till en månad. Hon brukade komma till honom ett par gånger under somrarna och någon gång under vintertid. Ibland firade de jul tillsammans. De brukade tala i telefon med en eller två månaders intervaller. Under senare tid bodde hon inte hos honom så ofta eftersom hon mest vistades på behandlingshem. Han orkade inte hälsa på Tarja på hemmen. Sist Tarja var hemma hos honom var för drygt ett år sedan. Den 17 november 2001 flyttade han till Järfälla för att bo närmare sina barn. – Han har tagit dödsbeskedet hårt och har haft svårt att sova.

Terttu Hakala: Hon hade en mycket bra och regelbunden kontakt med Tarja ända till slutet. De växte upp tillsammans tills Terttu Hakala flyttade hemifrån år 1972. Tarja flyttade hemifrån någon gång på slutet av 70-talet. Periodvis bodde Tarja hemma hos deras far. Terttu Hakala träffade Tarja ganska ofta, ungefär en gång per månad. Tarja bodde hemma hos Terttu Hakala under ett års tid, från 1998 till 1999. Dessutom skickades all Tarjas post hem till Terttu Hakala eftersom Tarja inte hade ett eget boende. Efter år 1999 började Tarja att genomgå täta behandlingar. Terttu Hakala brukade ringa och hälsa på henne på behandlingshemmen när det gick. Ibland var emellertid Tarja tvångsomhändertagen och då var det inte möjligt att kontakta henne. Terttu Hakala försökte trots allt att hålla åtminstone telefonkontakt

med Tarja. Från september till oktober 2001 befann sig Terttu Hakala i Finland. Tarja ringde dit och sade att hon skulle bli placerad på ett nytt behandlingshem, men hon visste inte vilket. Terttu Hakala trodde att Tarja skulle påbörja behandlingen den 16 oktober 2001. – Terttu Hakala har varit sjukskriven på grund av händelsen. Hon kan inte sova utan vaknar på nätterna och tänker på allt som har hänt.

Taisto Kögäs: Han är 47 år och växte upp tillsammans med Tarja till dess han flyttade hemifrån år 1973 eller 1974. När han och Tarja var tonåringar var de med i ett gäng som umgicks tillsammans och hade kul ihop. De träffades under fem eller sex års tid, ofta hemma hos honom. På senare tid har han inte träffat Tarja särskilt mycket. Under de senaste fem åren bodde Tarja ibland hos deras far. Syskonen turades om att köra dit. Taisto Kögäs var där minst en gång per månad. Tarja kom aldrig hem till Taisto Kögäs. Han fick alltid leta efter henne och åka till de behandlingshem som hon vistades på. Oftast visste deras äldsta syster, Terttu, var Tarja fanns. Taisto Kögäs brukade åka till behandlingshemmen tillsammans med Terttu. Sista gången som han träffade Tarja var i Jakobsbergs centrum, två veckor innan hon gick bort. Tarja var då alkoholpåverkad och han fick ingen direkt kontakt med henne. Påföljande vecka fick han höra från sin dotter att Tarja hade ringt. Taisto Kögäs försökte att kontakta Tarja på RIA-hemmet men hon var inte kvar där då. – Taisto Kögäs har haft mardrömmar och ångest på grund av händelsen. Han sover dåligt och grubblar över att han kanske skulle ha kunnat hjälpa Tarja. Han har inte varit sjukskriven men har tagit ut semesterdagar på grund av händelsen.

Taru Liukka: Hon är 44 år. När hon var yngre var hon tillsammans med Tarja varje dag ända tills hon flyttade hemifrån när hon var 16 år. De delade rum. Tarja hörde alltid av sig till henne. Det kunde gå månader mellan telefonsamtalen men Taru Liukka visste alltid att Tarja skulle höra av sig. När Tarja vistades på RIA-hemmet, under ett års tid, hälsade Taru Liukka på henne varannan dag. De gjorde utflykter ihop och ibland kom Tarja hem till henne. Tarja var på RIA-hemmet även under år 2001. Taru Liukka hälsade också på Tarja när hon var på öppen behandling men när Tarja genomgick tvångsvård fick man inte kontakta henne. De senaste två eller tre åren var Tarja ständigt på behandling. Sist Taru Liukka träffade Tarja var två

veckor innan hon gick bort. Hon visste inte att Tarja hade varit hos Ari Mattinen utan trodde att Tarja var på behandling. – När Taru Liukka fick veta att Tarja hade gått bort mätte hon hemskt dåligt. Hon har inte kunnat sova och har varit borta från sitt arbete i perioder. Först var hon borta under en veckas tid och sedan under några dagar i taget. Hon har varit hemma under totalt tre eller fyra veckor.

Raimo Kögäs: Han hade en mycket bra relation till Tarja. De enda gånger som de inte hade någon kontakt var när Tarja var på behandling. Annars träffades de åtminstone någon gång per vecka. De var polare, höll ihop och brukade dricka alkohol tillsammans. Raimo Kögäs hälsade på Ari Mattinen oftare när han visste att Tarja var där. Sist han var där var en vecka innan Tarja dog. Tarja var snäll när hon var nykter, men hon var lite gapig på fyllan. – Raimo Kögäs tog beskedet att Tarja hade gått bort ganska lugnt till en början men efter ett tag blev han chockad. Han hade precis tänkt att gå upp och lämna lite kläder till Tarja när han fick höra att någon hade fallit från sjunde våningen. Han kan inte beskriva med ord hur han mätte då eller mår i dag.

Timo Kögäs: Han är 40 år och växte upp tillsammans med Tarja. De bodde ihop till år 1977. Hans känslomässiga relation till henne började för 23-24 år sedan. Tarja blev då påkörd av en lastbil och fick sitt ansikte krossat. Timo Kögäs fick åka till sjuk-huset och identifiera henne. Hans relation till Tarja har alltid präglats av en känsla av smärta. Hon har varit som ett sorgebarn för honom. Tarja var gravt alkoholiserad. Fram till år 1999 träffades de dagligen i Jakobsberg. Timo Kögäs arbetade som fastighetsskötare och Tarja var på ett café där. På senare år har de endast haft en sporadisk relation på grund av att Tarja mestadels har vistats på behandlingshem. De brukade träffas hos fadern och mest på somrarna. När de träffades umgicks de intensivt. Timo Kögäs är själv nykter alkoholist och han försökte förmå Tarja att genomgå behandling. Han besökte inte Tarja när hon vistades på behandlingshem eller när hon var hemma hos Ari Mattinen. Han har inte heller ringt Tarja eftersom det var svårt att veta var hon befann sig. Däremot hälsade han på henne när hon bodde hos en man som heter Tapio. Sist han träffade Tarja var ungefär en månad innan hon gick bort. – Tarja var en kärvänlig person. Hon pratade alltid om Timo Kögäs barn och hade alltid med sig julklappar till

dem, oavsett hur hennes liv såg ut i övrigt. – Timo Kögäs var sjukskriven under en vecka i samband med händelsen. Han känner sig inte normal än idag och kan inte sova. Han har haft psykiska besvär på grund av händelsen.

Rauno Kögäs: Han är 38 år och växte upp tillsammans med Tarja. De bodde ihop tills han flyttade hemifrån när han var 16 år. De senaste åren har han inte träffat Tarja annat än hemma hos deras far. Rauno Kögäs brukar åka hem till fadern ungefär tre eller fyra gånger per år. Ibland när han var på besök var även Tarja där. Det hände också att han såg henne i Jakobsbergs centrum. Han gick då fram till henne ibland, men inte alltid. Det berodde på i vilket skick hon var och vilka hon var där med. Annars har de inte träffats ensamma. Rauno Kögäs har aldrig ringt Tarja. Under långa tider visste han inte var hon bodde. Han vet inte när och hur länge hon bodde i Norrland. – Rauno Kögäs relation till Tarja blev bättre på senare år. De utvecklade en ömsesidig respekt för varandra och kunde prata när de träffades hos fadern. Sist han träffade Tarja var förmodligen julen 2000. Rauno Kögäs har för sig att Tarja var hemma hos fadern då. – Sedan händelsen har Rauno Kögäs suttit en hel del framför sin dator. Han har haft svårt att sova och har känt sig trött samt otillgänglig för sin egen familj. Han var sjukskriven från den 1 november till den 13 november 2001 samt från den 21 november till den 29 november 2001. Under den senare perioden var han även förkyld.

Tingsrättens bedömning

Det är i målet utrett, att Ari Mattinen uppsåtligen har dödat Tarja Kögäs. Hennes far och syskon har med anledning av brottet framställt skadeståndskrav för sveda och värk avseende psykiska besvär.

Den 1 januari 2002 trädde nya lagregler i kraft i fråga om skadestånd till närstående vid anhörigs död. Enligt allmänna principer tillämpas nya skadeståndsregler endast på skadefall som har inträffat efter reglernas ikraftträdande. Bedömningen av målsägandenas skadeståndsanspråk skall därför ske utifrån den rättspraxis som tidigare var vägledande för rättstillämpningen.

2002-02-07

Högsta domstolen har i pleniavgörandena NJA 1993 sid 41 I och II slagit fast att skadestånd för personskada i form av psykiska besvär kan tillerkännas närstående till den som har dödats genom en uppsåtlig handling. Det har i rättspraxis ansetts, att det krävs att psykiska besvär är medicinskt påvisbara för att de skall anses utgöra personskada. Som bevisning härför brukar åberopas underlag för sjukskrivning eller annan medicinsk utredning.

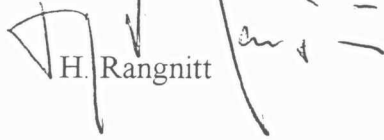
Tarja Kögäs far och syskon har inte åberopat någon sådan utredning. I rättsfallet NJA 2000 sid 521 har emellertid Högsta domstolen uttalat, att det ligger i sakens natur att de som har stått den avlidne nära drabbas av psykiska besvär, när en anhörig dödas genom ett uppsåtligt brott. Det kan därför enligt Högsta domstolen utan närmare utredning presumeras att dessa besvär är att hänföra till personskada. En förutsättning för denna presumtion är emellertid enligt vad Högsta domstolen vidare uttalar, att den skadelidande är så nära anhörig till den avlidne att det är naturligt att utgå från att dödsfallet leder till psykiska besvär. I första hand avses härmed medlemmar i samma etablerade hushållsgemenskap som den avlidne. I det nu refererade rättsfallet var emellertid förhållandena så speciella, att Högsta domstolen ansåg att presumtionen kunde gälla även utanför en etablerad hushållsgemenskap.

I förevarande fall har det inte framkommit, att det rådde en särskilt nära relation mellan Tarja Kögäs och hennes anhöriga. Det är väl snarast så att kontakterna mellan dem under senare år var sparsamma. Hennes far och syskon kan därför inte anses ha stått Tarja Kögäs så nära som krävs för att det skall anses naturligt att utgå från att Tarja Kögäs dödsfall hos dem har lett till psykiska besvär som är att hänföra till personskada. Målsägandenas yrkanden om skadestånd skall därför lämnas utan bifall.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 400)

Ett överklagande skall vara ställt till **Svea hovrätt** och skall ha kommit in till tingsrätten senast den **28 februari 2002**.

På tingsrättens vägnar

H. Rangnitt

Avräkningsunderlag, se aktbilaga 78

Nämndemannen Jan-Eric Virgin är skiljaktig i påföljdsfrågan och anser att påföljden bör bestämmas till fängelse tio (10) år, eftersom gärningen inte varit planerad utan Ari Mattinen måste ha handlat oöverlagt, då han berövade Tarja Kögäs livet genom att förpassa henne ut från fönstret.